

# Η ΤΡΙΧΑ

ΚΩΜΙΚΟΣ ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ [σοβαρῶς]

**Τ**ὸ ὠρολόγιον τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν θὰ ἐσήμαινε τὴν ἑνδεκάτην, ἐὰν δὲν ἦτο γαλασμένο. Ἡ σελήνη θὰ ἐφώτιζε τὰς ὁδοὺς, ἐὰν μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐκείνης δὲν παρενέβαινον μελανὰ νέφη. Οἱ φανοὶ τῆς πόλεως θὰ ἦσαν ἀνημμένοι, ἐὰν ὁ Καζαμίας δὲν ἔλεγε ψεύματα εἰς τὸν κύριον Δήμαρχον ὅτι θὰ ἔχωμεν σελήνην. Οὕτως θὰ ἐβασίλευεν σιγὴ νεκρικὴ καὶ σκότος βαθὺ θὰ ἐπεκάθητο τῶν Ἀθηνῶν, ἐὰν τὸ ὑπόκωφον βῆμα μυστηριώδους ἀνδρός, μελανὰ ἐνδεδυμένου, δὲν διεσκέδαζέ πως τὴν σιγὴν καὶ τὸ σιγᾶρον τοῦ τὸ σκότος. Ὁ ἄγνωστος οὗτος ἐβάδιζε ψηλαφῆται καὶ δειλῶς ὡσεὶ ὀδεύων πρὸς κρημνόν. Τὸ βῆμά του ἀσταθές καὶ ἀμφίβολον ὠμοίαζε τὸ βῆμα οἰνόφυλλος κινδυνεύοντος ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ κατασυντριβῆ. Καὶ ὅμως ὁ ἀνὴρ αὐτὸς οὔτε οἰνόφυλλος ἦτο οὔτε παραλυτικός, ἀλλ' Ἀθηναῖος φρόνιμος, λαβὼν τὰ προφυλακτικὰ ταῦτα μέτρα κατὰ τῶν ὁδῶν μας, διότι ἐγνώριζεν ὅτι πρὸ πολλοῦ παρῆλθον αἱ παραμοναὶ τῶν δημορχικῶν ἐκλογῶν. — Ὁ μυστηριώδης αὐτὸς ἄνθρωπος, περιβεβλημένος τὸν σκοτεινὸν τῆς νυκτὸς μανδύαν, ἐπροχώρει ὀλονὲν διασχίζων τὴν πλατεῖαν τῆς Ἐλευθερίας. Ἐπροχώρει παρακολουθούμενος κατὰ βῆμα ὑπὸ σκιᾶς, ὅρα τῆς μόνον κατὰ τὴν λάμπριν τοῦ σιγᾶρον του. Ποῖος ἦτο ὁ ἄγνωστος αὐτὸς καὶ τίς ἦ σκιά ἐκείνη; !! Ἀστυνομικός τις ὑπάλληλος; Βεβαίως ὄχι κατὰ τοιαύτην ὥραν. Ἀφεύκτως λοιπὸν ἢ κακοῦργός τις ἢ λωποδύτης ἢ ἥρωας, ἀψηφῶν τοὺς δύο πρώτους, ὅστις ἐπροχώρει πάντοτε, τίς οἶδε ποῖας σκέψεις ἀκολουθῶν καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς ἐπιμόνου ἐκείνης σκιᾶς. Τέλος φθάνει πρὸ πυργίσκου τινός, εὐοισκομένου ἐπὶ ἀωνύμου στενωποῦ σκοτεινοτέρας τοῦ σκότους καὶ μυστηριωδεστέρας τῆς σιγῆς. Κροτεῖ τρεῖς διὰ τῶν χειρῶν. Ἀκούεται τριγμὸς παραθύρου. Τὸ παράθυρον ἀνοίγεται, καὶ φωνὴ μόλις ἀκουομένη ἐρωτᾷ — Τίς; — Ἐγώ. — Γεώσ-

γίε; — Ναί. — Ἀνάμεινον. Ἡ φωνὴ ἐσβέσθη. Τὸ παράθυρον ἐκλείσθη. Καὶ ὁ ἄγνωστος γονυπετήσας ἠὺχαρίσθησε τὸν Θεόν, διότι διήλθε ὀλόκληρον Ἀθηναϊκὴν πλατείαν ὑγείης καὶ ἐνδεδυμένος... ἀφοῦ δὲν τὸν ἔγδυσαν. Μετ' ὀλίγον ἀνοίγεται ἡ θύρα πρὸς ἣν αὐτὸς βαίνει. Διαβαίνει τὸν οὐδὸν τῆς. Ἀναβαίνει μίαν κλίμακα καὶ ἐμβαίνει εἰς δωμάτιόν τι, ὅπου ἀνεμένετο. Εἰς δὲ τὸ φῶς τῆς λυχνίας ἐφάνη ἡ μορφὴ τοῦ ἀγνώστου. Ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος ἦτο... ἡ ἀφεντιά μου. Καὶ ἡ σκιά ἐκείνη... ἡ σκιά μου.

Μάλιστα, κύριοι, ἤμην ἐγώ, ὁ ἥρωσ τοῦ μυθιστορήματος, τὸ ὅποιον θ' ἀκούσετε καὶ τὸ ὅποιον δὲν ἔχει παρὰ τέσσαρα πρόσωπα. Τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν εἶμαι ἐγώ· με βλέπετε καὶ εἶναι περιττὴ πᾶσα περιγραφή. Τὸ δεύτερον εἶναι ἡ πυργοδέσποινα, περὶ ἧς δὲν θὰ σᾶς εἶπω πολλὰ ἵνα μὴ τὴν ἐκθέσω, ὡς ἐχέμυθος σεβόμενος τῶν πατέρων μας τὴν συμβουλήν «ὄνομα καὶ μὴ χωριό»· δι' αὐτὸ δὲν σᾶς λέγω τὸ χωριό τῆς, ἀλλὰ μόνον τὸ ὄνομά τῆς. Καλεῖται Ἀλκινόη Νεκταριάδου. Φαντασθῆτέ τιν ὠραίαν ὅσον δύνασθε, πάντοτε ὅμως με μαῦρα μαλλιά. Τὸ τρίτον εἶναι ἡ σύζυγός μου, τὴν περιγραφὴν τῆς ὁποίας ἀφίνω εἰς τὸν πενθερόν μου, διδάσκαλον με τὰ ὅλα του, ὁ ὁποῖος συνιστᾶν αὐτὴν πρὸ τοῦ γάμου μας ἔλεξέ μοι τάδε: «Ἡ θυγάτηρ μου, ἀγαπητέ μοι, εἶναι γένουσ θηλυκοῦ...» εἶχε δίκαιον. «Ἀριθμοῦ ἑνὸς μόνου εἶναι κάτοχος, τοῦ λαχείου τῶν ἀρχαιοτήτων, τὸν προτιμᾷ δὲ ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ λαχεῖα ἐκ προκαταλήψεως, διότι τὰ ἐθνικὰ καὶ τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ τρίτου, μετρωῦ κ.τ.λ. σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν ἢ εἰς ἄ, ὅπερ συνήθως εἶναι στεροητικόν, δι' αὐτὸ μισεῖ καὶ τὸν κανόνα αὐτὸν πλὴν τοῦ πανιερωτάτου, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ, διότι ὁ Δεσπότης ἔχει τὴν δύναμιν ἐκτὸς τῶν ἄλλων νὰ ἀναβιβάσῃ καὶ τὸν τόνον του (στενάζων) ὡ δέσποτα!!— πτώσεως; Ἄ! εἰς τὰς πτώσεις τῆς εἶναι ἀνώμαλος, ἰδίως κατὰ τὰς πλαγίας, ἀπαντᾶται δὲ ἐν πάσει πτώσει, ἀλλὰ πολὺ ἐνδοτικῆ· καὶ κλίσεως... μίαν μόνον κλίσιν ἔχει, εἰς τὴν γραμματικὴν, διαχοίεται δὲ εἰς τὴν ἐτοιμολογίαν. «Ἐάν, φίλε μου,» μοῦ λέγει «ἐξετασθῆ ὡς ῥῆμα εἶναι διαθέσεως παθητικῆς, καθ' ἣν τὸ ὑποκείμενον δέχεται τὴν ὑπὸ ἄλλου προσώπου προσερχομένην ἐνέργειαν, ἥτοι πάσχει. Φωνῆς, λίαν ἐνεργητικῆς χρόνου; Μὰ... εἶναι εἰκοσιπενταετής καὶ συζυγίας, τῆς πρώτης μετὰ τὸν γάμον σας, φρονεῖ δὲ ὅτι αἱ τρεῖς συζυγαί εἶναι ὀλίγα, αἱ ἐπιτρεπόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, βασισθέντος ἐπὶ τῶν τριῶν συζυγιῶν τῆς γραμματικῆς. Αἱ προθέσεις τῆς εἰσὶ

καλαί. Ἀρέσκεται πολὺ εἰς τοὺς συνδέσμους, πρὸ πάντων τοῖς συμπλεκτικοῦς καὶ δι' αὐτὸ ἀγαπᾷ καὶ τὸν μὲν καὶ τὸν δέ. Ἐκ τῶν ὀνομάτων προτιμᾷ τὰ γένους ἀρσενικοῦ ὡς οὐσιαστικά, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ θηλυκὰ εἶναι ἀφηρημένα». Βλέπετε ὅτι τὸ γούστο της εἶναι ἀντίθετον τοῦ ἰδικοῦ μου. Προσθέτει δὲ ὅτι «εἶναι ψιλὴ μὲ ὀξείαν ῥίνα. Ἐχει δασεῖαν κόμην καὶ βαρεῖαν τὴν χεῖρα» Δυστυχῶς λαμβάνω συχνότατα ἀποδείξεις τῆς ἀληθείας αὐτῆς. Ἐξακοουθεῖ ὅτι «ὄνου ἀζεται Γεωργία καὶ ὑπανδρευομένη σὲ τὸν Γεώργιον θὰ ἔχη τὸ μακρὸν ὡς ἔχουσα τὸ ἀρσενικὸν δευτερόκλιτον. Γεώργιος — Γεωργία, Μάριος — Μαρία. Ἐκτὸς τούτου, φίλε μου, ὡς ψιλὸς θὰ ἀγαπηθῆς πολὺ, διότι ἡ Γεωργία παροξύνεται. . . . ὅταν τῆς προτείνω κοντὸν σύζυγον καὶ μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἅμα αὐτὴ ὡς μακρὰ εὐρεθῆ πρὸ βραχέος. . . . . θὰ περισπᾶται. . . . . περὶ τὴν εὐρεσιν ἄλλων ἀνδρῶν, ὅπερ ἄτοπον. Τέλος χαριτολογῶν διδασκαλικῶς ἐπιλέγει περὶ παραγωγῆς: Ἡ ῥίζα πάντοτε τῆς οἰκογενείας εἶναι ἡ γυνή, τῆς ἰδικῆς σου θὰ ἦναι ἡ κόρη μου, σὺ δὲ ἡ κατὰ ληξις, διότι βεβαίως ὁ σύζυγος εἶναι ἡ κατὰ ληξις πάσης γυναικός. Λοιπὸν κατὰ τοὺς γραμματικούς κανόνας: Ὅταν τὸ πρόσωπον πράττει τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης ποθούμενον σχηματίζονται τὰ παράγωγα, ἅτινα λέγονται τοῦ πρᾶκτοντος. . . . . Ἦγουν θὰ ἦσαι τὸ ποιητικὸν αἴτιον τοῦ ὁποίου ἡ ἐνέργεια ἐπιφέρει ἀλλοιώσιν τινα. . . . . τούτέστι τὸν ἀναδιπλασιασμόν. ὃν ἀπαιτεῖ πάντοτε ὁ παρακείμενος. . . . . σύζυγος τὸν ἀναδιπλασιασμόν τῆς συζύγου, ὅστις συντελεῖ εἰς τὸν πολλαπλασιασμόν τῶν μειλῶν τῆς οἰκογενείας. . . . . δηλαδὴ ἐὰν συλλάβῃ. . . . . τούτέστιν ὅταν γίνῃ συλλαβικὴ αὔξησις, ὅτε ἡ γυνὴ εἶναι δυϊκοῦ ἀριθμοῦ, θὰ ἔχη παράγωγα σημαίνοντα τὸ πρόσωπον. Ἐξήτησα εὐκρινέστερον τὸν τρόπον τῆς παραγωγῆς, ἀλλ' ἀπήλθε γελῶν καὶ λέγων μοι ὅτι «τὰ εὐκόλως ἐννοούμενα παραλείπονται.»

Ἐγνωρίσατε λοιπὸν καὶ τὴν γραμματικοτραφῆ γυναῖκα μου. Εἶναι διδασκαλικωτέρα τοῦ πατρός της. Ἄγνωσ δὲ διὰ τίνος λογικῆς καὶ αὐτὴ ἀναμιγνύει παραδόξως πῶς παντοῦ τὴν γραμματικὴν. Δέγεται ἐπὶ παραδείγματι ὅτι δὲν ἔχει πνεῦμα, μόνον διότι ἄρχεται ἀπὸ συμφώνου τὸ ὄνομά της: ὅτι ἐπειδὴ ἔχει τὴν λήγουσάν της μακρὰν ἢ προπαραλήγουσάν της δὲν τονίζεται, καὶ ἂν εὐρεθῆ μουσικός τις νὰ τὴν τονίσῃ, κατ' ἀνάγκην πρέπει κακὸν χρόνον ν' ἄχῃ. . . . ἡ γυναῖκά μου. Τρώγεις τὸ νόσον πα-

στοὺς συχνότατα ἵνα μὴ πάθῃ ἀτονία ν. Ἐκτὸς αὐτῶν εἶναι ἱκανὴ νὰ μοῦ τῆς βρέξῃ ἂν τῆς πῶ πῶς ἔχω φαγωμένα καὶ ὄχι πέφαγα ἢ ἐδήδοκα, ἢ ὅτι ἔχω πιεῖ καὶ ὄχι πέποκα. Τοιαύτην λοιπὸν σύζυγον φεύγων εὐρέθην εἰς τῆς Ἀλκινόης, ἣτις ἔχει καὶ μικρὸν δωδεκαετῆ ὑπηρετήν Ἀγγελον καλούμενον, ὅστις εἶναι τὸ τέταρτον πρόσωπον τῆς διηγήσεώς μου. Εἰσῆλθον, ὡς ἔλεγον ἐν τῷ δωματίῳ τῆς. Ἡ θύρα ἐκλείσθη ὀπισθὲν μου καί.

Ἔφθασα καὶ ἐγὼ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς διηγήσεως, τὸ ὁποῖον οἱ πλεῖστοι μυθιστοριογράφοι περιέγραψαν μὲ δύο σειρὰς ἀπὸ τελείας. ὁ δὲ Οὐγκὼ ἔθεσεν ἄγγελον πρὸ τῆς θύρας μειδιῶντα καὶ φέροντα τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χεῖλη. Καὶ ἐγὼ λοιπὸν ἔθεσα τὸν Ἀγγελον ..... τὸν ὑπηρετήν τῆς, ἔξωθεν τῆς θύρας, φέροντα τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χεῖλη συχνότατα, διότι ἔτρωγε πᾶσα τέμπο καὶ κατέγινα μετὰ τῆς Ἀλκινόης εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν τελειῶν, τὰς ὁποίας ἀφοῦ ἔθεσαμεν εἰς τὸ μέρος αὐτὸ τῆς ἱστορίας μας, ἔχω-ρίσθημεν. Μετὰ πέντε λεπτὰ ἤμην ἀπέναντι τῆς συζύγου μου. Ἐπὶ τῆς τραπέζης εἶδον ἕνα καλάμι ἰνδικόν, ἀπὸ μ π α σ τ ο ὕ ν ι θραυσθὲν ἐπὶ τῆς ράχεώς μου. Εφοβήθην. — Ποῦ ἦσουν, μοῦ λέγει τέτοια ὦρα. Εἶναι τρεῖς. — Ὅχι, τῆς ἀπαντῶ, εἶναι μία λέγουσα ὅτι εἶναι τρεῖς κάμνεις χρονικὴν α ὕ ξ η σ ι ν. — Ἐστω ἀλλ' αὐτὸ τί εἶναι στὸ μάγουλό σου; Καὶ ἐγὼ — Μά... μου... Ἄ! εἶναι καλὲ ποῦ χτύπησα στὴν πόρτα χθὲς τὸ βράδυ καί..... — Στὴ πόρτα; Καλὰ, ἀλλ' αὐταῖς τῆς πούδραις, ποῦ χτύπησες καὶ τῆς κόλλησες στὸ ρουχό σου; — Ἄ! αὐταῖς εἶναι... νά, ποῦ... εἶναι... ποῦ... — Ποῦ;... — Νά, ἐπῆγα στὸν μπαρμπέρη, ἀδερφέ, καὶ θὰ μὲ λέρωσε, δὲν βλέπεις ποῦ εἶμαι φρεσ-οζουρισμένος!! Καὶ μ' ἐπλησίαζεν ὀλονέν, καὶ μὲ ἐξήταζεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἦρχισα νὰ τρέμω, βλέπων τὸ καλάμι ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ διανοούμενος ὅτι ἠδύνατο νὰ εὐρῆ ἀποδεικτικόν τι τῆς ἐνοχῆς μου, ὅτε εὐρίσκει ἐπὶ τοῦ ὤμου μου μαύρην τρίχα. Ἡ σύζυγός μου εἶναι ξανθή. Ἐσκέφθην τὴν γραμματικὴν, μήπως δι' αὐτῆς τῆς ἀποσπάσω τὴν προσοχὴν καί— Ἡ θρίξ, τῆς λέγω, εἶναι γένους θηλυκοῦ... — Τὴν βλέπω, μοῦ ἀπαντᾷ, διότι εἶναι μακρά. ἀλλὰ τίος θηλυκοῦ εἶναι; εἰπέ μου ἀμέσως, ποῦ κάθεται; θέλω τὸν τοπικὸν προσδιορισμόν! Καὶ ἔβλεπε τὸ καλάμι ἀγρίως. Μὲ περιέχουσε ψυχρὸς ἰδρῶς. Αὐτὴ δὲ ἀφρίζουσα ἐξ ὀργῆς ἐφώναζεν ὅτι αὐτὴ εἶναι ἀνώμαλος συζυγία, ἣτις γίνεταί διὰ τῆς μεταθέσεώς μου εἰς ξένον ἔδαφος, τοῦ ὁποίου ἡ μετοχὴ εἶναι κατηγορηματικὴ καὶ γίνεταί αἰτία νὰ πάσῃ ἢ ἰδικῇ τῆς ἔκθλιψιν... συζύγου καὶ ἡ κρᾶσις τῆς δὲν ἐπιτρέπει τοιαύτας ἀνωμαλίας. Τέλος τῆ ὑπέμνησα

ὅτι τὸ ἀνδρόγυνον εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ ἀνὴρ καὶ γυνή καὶ ὅτι κατὰ τὸν κανόνα ἐνίοτε τὰ σύνθετα χωρίζονται εἰς τὰ συνθετικά των. Ἄλλ' αὐτὴ (σοβαρῶς) μετὰ τρεμούσης χειρὸς καὶ παλλούσης καρδίας λαμβάνει τὸν κάλαμον... ἀπὸ τὸ τραπέζι... ἵνα μοῦ ἐκφράσῃ.... τὴν πρὸς τὸν κανόνα αὐτὸν ἀποστροφὴν τῆς.

Τὸ ὠρολόγιον τῆς Πλατείας Ψυρρῆ ἐκτύπησε μίαν ὥραν καὶ ἡ γυναῖκά μου δύο μπαστουναῖς ἐπὶ τῆς ράχεώς μου, αἵτινες μὲ ἐδάξαν νὰ ἐκλέγω ἄλλοτε γυναῖκας μὲ μαλλιά χρώματος τῶν μαλλιῶν τῆς συζύγου μου.

### I. ΔΕΛΗΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

## Σ' ΕΝΑ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟ

ΧΟΡΤΑΣΕ ἂν θές τὸ μῖσος σου σ' ἐμένα,  
 Ρούφηξέ μου τὸ αἷμα 'ς τὴ στιγμή,  
 Ὅταν φραγμὸς ἐγίνηκε σ' ἐσένα  
 Μιά ταπεινὴ καὶ δύστυχη ζωὴ.  
 Δὲν κρῦδουμαι ἀπὸ πίσω ἀφ' τὰ παιδιὰ μου,  
 Ἐμπρὸς 'ς τὸν ἥλιο ἐγὼ σὲ καρτερῶ,  
 Γένου λεοντάρι ἀνήμερο μπροστά μου  
 Μ' ἀνέκφραστη ἡσυχία θά σὲ θωρῶ.  
 Ἡ τρομερὴ τοῦ κόσμου ἀνεμοζάλη  
 Δὲ μοῦ γέρνει τὸ μέτωπο 'ς τὴ γῆ,  
 Οὔτε 'ς τὸν πλάστη κλίνω τὸ κεφάλι,  
 Μὰ μόνο 'ς τὸ φτωχό, 'ς τὴν ἀρετὴ.  
 Σπάραξέ μου τὸ δύστυχο τὸ σῶμα,  
 Κάμε νὰ χύσω δάκρυα θλιβερά,  
 Κράξε σιμά σου τὰ παιδιὰ μου ἀκόμα  
 Γιὰ νὰ αισθανθῆς περσότερη χαρά.  
 Κι' ὅταν θά βόσκῃς μεσ' 'ς τὰ σωθικά μου  
 Θά σηκώσω τὰ χέρια 'ς τὴ στιγμή,  
 Νὰ ξεριζώσω μόνος τὴν καρδιά μου  
 Νὰ 'ς τὴ ρίξω 'ς τὸ πρόσωπο μ' ὄρμη.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΟΚΗΣ